

12A. MINDRE VILKÅRLIGHED VED INDBERETTEDE OPLYSNINGER TIL INDKOMSTREGISTRET

Problem

Mange rettigheder i dagpengesystemet er baseret på indberettede oplysninger om indkomst eller løntimer til indkomstregistret.

Med dagpengereformen blev *indberetningsdatoen* til indkomstregisteret bestemmende for et medlems rettigheder. Det blev besluttet at gå fra et tidligere "for-princip" til et nyt "i-princip", dvs. at gå fra, at indkomst og løntimer optjent *for* en måned kunne give rettigheder, til at indkomst og løntimer indberettet til indkomstregisteret (*indberetningsdatoen*) *i* en måned kunne give rettigheder.

Dagpengekommissionen ønskede, at det i højere grad blev oplysningerne i indkomstregisteret, der blev bestemmende for et medlems rettigheder – for rygraden i et mere digitaliseret og registerbaseret system er de oplysninger, der ligger i indkomstregistret. Dagpengekommissionen tog dog ikke nærmere stilling til, at det skulle være lige netop *indberetningsdatoen*, der skulle være bestemmende for rettighederne i dagpengesystemet.

Det har vist sig, at der kan være en vis vilkårlighed i at lade *indberetningsdatoen* være bestemmende for et medlems rettigheder. Vilkaerligheden kommer af, at arbejdsgivere har forskellige frister til at indberette oplysninger til indkomstregisteret afhængigt af virksomhedens størrelse og hvilken kalendermåned, der er tale om.

To medlemmer i præcis samme situation kan stå med forskellige rettigheder, fordi den enes rettigheder baserer sig på indberetninger fra en arbejdsgiver, der har indberetningsfrist ved udgangen af måneden, mens den andens arbejdsgiver først har frist måneden efter. Vilkaerligheden kan også ramme medlemmer, der har flere arbejdsgivere, er 14-dageslønnede, ugelønnede eller honorarlønnede.

Forslag

Det skal analyseres nærmere, om rettigheder i dagpengesystemet kan basere sig *mindre vilkårligt* på noget andet end indberetningsdatoen.

Følgende alternativer skal som minimum analyseres:

- Dispositionsdatoen
- Lønperioden
- Skatteperioden/skattemåned

Disse fremgår alle af indkomstregistret.

Analysen skal også se på periodisering af indkomst og på, om der i højere grad skal bruges indkomster "for" en måned i stedet for "i" en måned.

12B. INDKOMSTREGISTERET SKAL VÆRE PRIMÆR KILDE FOR INDKOMST OG LØNTIMER

Problem

Rettigheder i dagpengesystemet baserer sig ikke kun på oplysninger indberettet til indkomstregistret. De baserer sig f.eks. også på oplysninger om indkomst, som hentes fra medlemmets årsopgørelse i SKATs udstillingsløsning DUPLA. Det gælder f.eks. oplysninger om B-indkomst og overskud fra selvstændig virksomhed.

Da mange rettigheder i dagpengesystemet optjenes løbende, er det et problem, at visse indkomsttyper, f.eks. en B-indkomst eller løbende beskattet A-indkomst fra et selskab, først kan give rettigheder, når årsopgørelsen foreligger, dvs. op til 1,5 år efter at indkomsten er erhvervet. Generelt er det ellers sådan, at indkomst, der løbende indberettes til indkomstregisteret og beskattes, kan give rettigheder umiddelbart.

Herudover er det et administrativt problem, at oplysninger om de samme indkomsttyper skal hentes flere steder fra – og periodiseres, lægges til og trækkes fra hinanden.

Ligesom det er et problem, at medlemmet har svært ved at danne sig et overblik over sine rettigheder.

Forslag

Så mange oplysninger om medlemmets indkomst som muligt skal hentes fra indkomstregistret, i stedet for fra årsopgørelsen. Indkomstregisteret bliver hermed den primære datakilde til administrationen af dagpengesystemet. På den måde vil medlemmet løbende kunne medregne en større del af sin *aktuelle* indkomst til en (ny) dagpengeret og satsberegning.

Med forslaget vil al B-indkomst og A-indkomst, der er udbetalt til ejeren af et selskab som personlig indkomst og *indberettet til indkomstregisteret samt løbende beskattet*, kunne medregnes til optjeningen af dagpengeret i takt med, at medlemmet arbejder og indkomsten bliver indberettet til indkomstregistret – og ikke som i dag først op til 1,5 år efter, pågældende har haft indkomsten.

Med forslaget vil der kunne ske en administrativ forenkling. Årsopgørelsen vil alene skulle bruges til at medregne overskud fra selvstændig virksomhed og til kontrol af f.eks. B-indkomst.

Forslaget vil desuden give et bedre overblik for medlemmet og bidrage til ligestillingen af lønmodtagerarbejde og arbejde med selvstændig virksomhed.

12C. GENNEMSKRIVNING AF LOVEN

Problem

Dagpengesystemet er efter reformen blevet langt mere komplekst end tidligere – og a-kasserne har ofte svært ved på baggrund af reglerne at bygge systemer op, som fremmer høj grad af automatisering. Der mangler centrale steder sammenhæng mellem reglerne – samspillet er ikke sikret, og det rammer utilsigtet medlemmerne.

Når et system f.eks. skal basere sig på registerdata, er det vigtigt, at de samme data kan anvendes ens. Det forudsætter, at der er ens principper og begreber på tværs af reglerne. Det er der ikke i dag.

De dele af dagpengesystemet, som ikke blev ændret med dagpengereformen, er f.eks. ikke alle underlagt reformens begreber eller principper. Det gælder ikke mindst i forhold til dagpenge- og efterlønsreglerne, som langt hen ad vejen følges ad, men som alligevel på mange punkter adskiller sig fra hinanden.

Ens begreber – og ens definition af begreberne – er noget af det mest centrale. For hvis en løntime ikke altid er en løntime, men noget forskelligt alt efter hvilken sammenhæng, den indgår i, så bliver det svært at bygge et administrerbart, digitaliseret og automatiseret system op. Svært bliver det også, hvis en måned ikke altid er en måned, men er dato til dato eller uge til uge. Eller hvis noget er "mindst" og noget andet er "mere end".

Svært er det også, hvis indkomster nogle gange giver rettigheder, hvis de er indberettet "i" en måned, mens de andre gange giver rettigheder, hvis de er indberettet "for" en måned.

I dag er alle disse detaljer kodet særskilt i systemerne – område for område, regel for regel. Hermed bliver det uforholdsmæssigt krævende at vedligeholde systemerne og undgå fejl.

Forslag

I forbindelse med en kommende gennemskrivning af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. må man derfor sikre:

- At de samme begreber defineres ens og entydigt i alle regler.
- At centrale principper anvendes ens på tværs af reglerne.
- At begrebet "mindst" bruges i stedet for "mere end", da dette systemmæssigt er langt enklere.
- At de øvrige regler i loven, f.eks. efterlønsreglerne, tilpasses de regler der kom med dagpengereformen, for at sikre en høj grad af digitalisering og automatisering.

Dette vil samtidig bidrage til et enklere og mere gennemskueligt system.